

บทนำ

มาตรฐานฉบับนี้เรียบเรียงขึ้นจากหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองและส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกค้า รวมทั้งผู้ถูกทำให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม ถูกบังคับใช้แรงงาน และ/หรือได้รับการปฏิบัติเยี่ยงทาส ผู้เสียหายได้รับการปฏิบัติเยี่ยงวัตถุหรือสินค้าโดยนักค้ามนุษย์ ผู้ใช้การล่อลวง การบังคับหรือหนี้สินผูกมัดเพื่อตัดอิสระภาพขั้นพื้นฐานของผู้เสียหาย เช่น สิทธิที่จะควบคุมดูแลร่างกายและแรงงานของตน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและ เพื่อเป็นการกล่าวถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้เสียหาย มาตรฐานฉบับนี้จึงยึดเอาทรรศนะด้านสิทธิของผู้ถูกค้าเป็นหลัก และให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกค้าโดยจัดให้มีการช่วยเหลือด้านกฎหมายอย่างจริงจัง การคุ้มครองทางกฎหมายและการไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการชดเชยความเสียหาย การจ่ายเงินทดแทน และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ

รัฐมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถูกค้าตามหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและตามที่ได้ให้สัตยาบันหรือเข้าร่วมในกติการะหว่างประเทศและระดับภูมิภาค ข้อตกลงเหล่านี้และข้อตกลงอื่นๆที่รัฐได้ให้สัตยาบันแล้วถือเป็นข้อผูกมัด ขณะที่คำประกาศที่ยังไม่เป็นสนธิสัญญาและมาตรฐานที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองนั้น มีหลักการชัดเจนที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเกณฑ์วัดการปฏิบัติในระดับประเทศได้ หลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเรียกร้องให้รัฐมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องเคารพและสร้างหลักประกันให้มีการเคารพกฎหมายสิทธิมนุษยชน รวมถึงหน้าที่ในการป้องกันและสืบสวนการกระทำผิด การดำเนินคดีอย่างเหมาะสมต่อผู้กระทำผิด การให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูแก่ผู้เสียหายมาจากการถูกละเมิด กระนั้นก็มีรัฐเพียงไม่กี่รัฐที่ได้ปฏิบัติตาม หน้าที่ ความรับผิดชอบ หรือให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างพอเพียงแก่ผู้ถูกค้า

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งมาตรฐานฉบับนี้เรียกร้องนั้นครอบคลุมผู้ถูกค้าทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง ชายและเด็ก อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าการค้ามนุษย์นี้ ส่งผลกระทบต่อกลุ่มสตรีและเด็กหญิงในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆมาก ผู้เสียหายจำนวนมากที่ถูกส่งไปทำงานในโรงงานนรกและสถานค้าบริการทางเพศเป็นผู้หญิงกับเด็กหญิง

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก สถานภาพที่ด้อยและอ่อนแอกว่าในสังคมส่วนใหญ่ การที่ผู้ถูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นผลสืบเนื่องมาจากกฎหมาย นโยบาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และการปฏิบัติที่มีมาแต่อดีตและยังพบเห็นอยู่ทั่วไปที่ใช้เป็นข้ออ้างและสนับสนุนให้มีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิงต่อไป ขณะเดียวกันก็กีดกันการนำเอากฎหมายสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมบุคคลทุกกลุ่มมาใช้กับผู้หญิงและเด็กหญิง²

การที่ผู้หญิงและเด็ก มักจะถูกนำมาเชื่อมโยงและพูดถึงรวมกันหรือจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาในหลายๆด้าน ทั้งนี้เพราะการเชื่อมโยงดังกล่าวมักจะตีความรวมไปถึงการปฏิบัติต่อผู้หญิงราวกับว่าพวกเธอเป็นเด็ก และปฏิเสธสิทธิของผู้หญิงที่พึงมี ในฐานะเป็นผู้ใหญ่ เช่น สิทธิที่จะควบคุมดูแลชีวิตและร่างกายของตนเอง การเชื่อมโยงนี้ยังถูกนำมาเน้นย้ำบทบาทด้านเดียวที่กำหนดให้ผู้หญิงมีหน้าที่เลี้ยงดูลูก และปฏิเสธบทบาทของผู้หญิงที่ได้เปลี่ยนแปลงไปในสังคม ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของผู้หญิงในฐานะเป็นผู้เลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวเพียงลำพัง อันเป็นผลให้ผู้หญิงต้องกลายเป็นผู้ย้ายถิ่นไปหางานทำด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจเช่น ดังจะเห็นได้ว่าเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ย้ายถิ่นในปัจจุบันเป็นหญิง ด้วยเหตุผลดังกล่าว มาตรฐานฉบับนี้จึงเน้นความสำคัญไปที่สิทธิและ ความต้องการที่แท้จริงของผู้หญิงและให้ความใส่ใจเป็นพิเศษต่อปัญหาและความต้องการ ที่แท้จริงของผู้เสียหายที่เป็นหญิง

มาตรฐานฉบับนี้ไม่ได้มีบทบัญญัติเฉพาะที่กล่าวถึงสถานภาพพิเศษ สิทธิและ ความต้องการที่แท้จริงของเด็กผู้หญิงหรือเด็กโดยทั่วไป ผู้ใหญ่เฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นหญิง มีฐานะทางกฎหมายและต้องการความช่วยเหลือด้านกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางกฎหมายและ ความต้องการที่แท้จริงของเด็กเสมอไป สิทธิพิเศษและความต้องการที่แท้จริงของเด็กควร ต้องได้รับการคุ้มครองตามหลักการที่ระบุไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เนื้อหาส่วนที่สองในมาตรฐานนี้ กล่าวถึงการดำเนินคดีอย่างจริงจังต่อนักค้ามนุษย์ซึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตามผู้เสียหายมักมีความหวาดกลัวต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและยากที่จะไว้วางใจเจ้าหน้าที่ตำรวจ นักค้ามนุษย์ย่อมแสวงหาประโยชน์จากบุคคลผู้ตกอยู่ในภาวะความยากจนและเสียเปรียบเนื่องมาจากความเชื่อหรือการปฏิบัติ เช่น การเลือกปฏิบัติต่อเพศ ความรุนแรงต่อเพศและความขัดแย้งที่มีการใช้กำลังอาวุธ นักค้ามนุษย์เหล่านี้สามารถดำเนินการอยู่ได้เพราะการปล่อยปละละเลยและการทุจริตต่อ

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย และบ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตเหล่านี้ทำตัวเป็นนักค้ามนุษย์เสียเอง ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญของ การตรวจคน สืบสวนและดำเนินคดีอย่างจริงจังต่อนักค้ามนุษย์ คือความสมัครใจและความร่วมมือของผู้เสียหายที่จะช่วยเหลือในการดำเนินคดี ด้วยตระหนักถึงและต้องการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย มาตรฐานฉบับนี้ ได้กำหนดสิ่งจูงใจเพื่อให้ผู้เสียหายยินดีที่จะไปแจ้งความและให้การเป็นพยานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพื่อเป็นการผลักดันให้มีการเคารพสิทธิของผู้เสียหายอย่างเต็มที่ เราขอเรียกร้องให้รัฐพึงใช้มาตรการที่จำเป็นทุกประการที่จะรับรองและแก้ไขกฎหมายในกรณีที่เป็น และนำกฎหมายและนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติ โดยผู้ถูกค้าทุกคนควรได้รับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป อย่างน้อยที่สุด กฎหมายและนโยบายเหล่านั้นควรมีบทบัญญัติตามที่แสดงไว้ต่อไปนี้

1. คำจำกัดความ

รัฐพึงรับรองและ/หรือนำกฎหมายไปปฏิบัติและพึงทบทวนวิเคราะห์กฎหมายนั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามคำจำกัดความต่อไปนี้

การค้ามนุษย์ หมายถึงการกระทำและความพยายามใดๆที่เป็นการจัดหา ขนส่งลำเลียง ภายในหรือระหว่างพรมแดน การซื้อ-ขาย การส่งต่อ การรับหรือกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคล

(ก) ที่เป็นการล่อลวง การบังคับ (รวมทั้งมีการใช้หรือข่มขู่ที่จะใช้กำลังหรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ) หรือการผูกมัดด้วยภาระหนี้สิน

(ข) เพื่อกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลนั้นให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม (เช่น ในรูปแบบของงานรับใช้ในบ้าน งานบริการทางเพศหรืองานผลิตซ้ำเพื่อการเจริญพันธุ์) ไม่ว่าจะมิ หรือไม่มีค่าจ้างก็ตาม เพื่อใช้เป็นแรงงานบังคับหรือเป็นแรงงานติดหนี้ หรือตกอยู่ในสภาพการทำงานเยี่ยงทาสในชุมชนอื่นที่มีโชกุนมิลาเนาที่บุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่เมื่อเกิดการล่อลวง บังคับ หรือมีหนี้สินผูกมัดขึ้น³

ข้อคิดเห็น การค้ามนุษย์อาจเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เริ่มตั้งแต่ผู้มีหน้าที่จัดหาไปจนถึงบุคคลสุดท้ายที่เป็นผู้ซื้อหรือคอยรับตัวผู้เสียหาย (เช่น เจ้าของโรงงานนรก) หรือบุคคลที่กักตัวบุคคลใดไว้ในสภาพของทาส หรือทำให้บุคคลผู้นั้นได้รับการปฏิบัติเยี่ยงทาส ถูกบังคับใช้แรงงานหรือแรงงานที่มีหนี้สินผูกมัดหรือภาวะจำยอม อื่นๆ ผู้เสียหายจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยการแสวงหาประโยชน์ หรือการกระทำอันมิชอบในหลายรูปแบบ เช่น ในโรงงานเย็บผ้า การเกษตร การประมง การเร่ร่อน ขอดาน ธุรกิจบริการทางเพศและอื่นๆ หรือเป็นคนรับใช้ตามบ้าน หรือโดย การแต่งงาน ที่ถูกบังคับ ซึ่งคนเหล่านี้จะถูกกักตัวราวกับเป็นผู้ต้องโทษ ถูกข่มขืนกระทำชำเรา ซ้ำแล้วซ้ำเล่าโดยผู้ใดที่ชื่อว่าสามี และบ่อยครั้งถูกบังคับให้ตั้งครภักเพื่อคลอดบุตรให้กับ สามี การค้ามนุษย์ไม่จำเป็นต้องมีการย้ายถิ่นข้าม พรมแดน การค้ามนุษย์ยุคใหม่ จำนวนมากเป็นการขนย้ายคนจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งภายในประเทศเดียวกัน การละเมิดสิทธิและอันตรายที่ผู้ถูกค้าในประเทศได้รับนี้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความทุกข์ยากในกรณีที่มีการค้าข้ามพรมแดน ยกตัวอย่าง ความทุกข์ยากของผู้ถูกค้าไปในที่ ๆ ห่างจากภูมิลำเนาเดิมเป็นพัน ๆ กิโลเมตรภายในประเทศอาจจะร้ายแรงเท่าหรือสาหัสยิ่งกว่าความทุกข์ยากของผู้ถูกค้าไปอยู่อีกประเทศหนึ่งแต่ห่างไปเพียงไม่กี่ร้อยกิโลเมตร

สาระสำคัญที่ระบุว่า การกระทำใด ๆ เป็นการค้ามนุษย์หรือไม่ คือ การล่อลวง การบังคับ หรือการใช้ภาระหนี้สินผูกมัด โดยมีเจตนาที่จะแสวงหาประโยชน์หรือกระทำการอันมิชอบต่อบุคคลนั้น ตามปกติจะมีการล่อลวงหรือปิดบังเกี่ยวกับสภาพการทำงาน หรือลักษณะงานที่แท้จริง เช่น ผู้ถูกค้าอาจยินยอมที่จะทำงานในธุรกิจบริการทางเพศ แต่มิได้ยินยอมที่จะถูกกักตัวไว้ในสภาพเยี่ยงทาส หรือผู้ถูกค้าอาจจะตกลงที่จะทำงานในโรงงานแต่ไม่ใช่ในสถานค้าประเวณี

ในการตัดสินว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายหรือไม่นั้น ตัวกำหนดไม่ได้อยู่ที่ลักษณะของงานหรือการบริการที่กล่าวมา รวมทั้งในกรณีของธุรกิจบริการทางเพศ⁴ แต่อยู่ที่วิธีการล่อลวง การบังคับหรือหนี้สินผูกมัดที่นักค้ามนุษย์นำมาใช้บังคับให้ผู้ถูกค้าต้องทำงานในสภาพเยี่ยงทาสหรือถูกแสวงหาประโยชน์หรือถูกปฏิบัติโดยมิชอบโดยผู้ถูกค้าไม่สมัครใจ และสูญเสียสิทธิที่จะควบคุมดูแลร่างกายของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างร้ายแรง

คำจำกัดความนี้ต้องการย้ำถึงมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันที่ห้ามมิให้มีการกระทำดังกล่าว อนุสัญญาว่าด้วยความเสมอภาค 1(1) ได้ให้คำจำกัดความของความเป็นทาสว่าหมายถึง “การใช้อำนาจใดๆ ในกรรมสิทธิ์แห่งบุคคลเหนือฐานะหรือ สถานภาพของบุคคลนั้น” และภาคผนวกของอนุสัญญาว่าด้วยความเสมอภาค 1 ยังเรียกร้องให้จัดสภาพการทำงานเยี่ยงทาสที่ผู้ถูกค้าจำนวนมากต้องประสบอยู่ มาตรฐานดังกล่าวเรียกร้องให้ “ขจัดหรือยกเลิกโดยสิ้นเชิง ซึ่งการใช้ภาระหนี้สินผูกมัด หมายความว่าฐานะหรือสถานภาพที่เกิดจากคำสัญญา โดยลูกหนี้ว่าจะชดใช้ด้วยแรงงานของตนหรือของผู้อยู่ใต้ปกครอง เพื่อเป็นหลักประกันการเป็นหนี้แต่แรงงานที่ประเมินค่าอย่างเหมาะสมแล้วไม่ถูกนำไปคำนวณเพื่อปลดเปลื้องหนี้ หรือไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้กับลักษณะของงานไว้” ขจัดหรือยกเลิกการแต่งงานที่ถูกบังคับ การส่งตัวผู้หญิงไปเพื่อ “มูลค่าที่ได้รับหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ” และการคลอดบุตร “ให้ผู้อื่นไม่ว่าจะมีเงินตอบแทนหรือไม่ก็ตาม โดยมีเจตนาที่จะแสวงหา

ประโยชน์จากเด็กหรือผู้เยาว์หรือจากแรงงานของเด็กนั้น” มาตรา 6.2 ห้ามการกระทำอันเป็น “การชักจูงบุคคลอื่นเพื่อทำให้ผู้นั้นหรือผู้อยู่ในความพึ่งพิงตกอยู่ในฐานะการเป็นทาสโดยสถาบันหรือการปฏิบัติใดๆตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 1....”

องค์การแรงงานระหว่างประเทศยังประณามการปฏิบัติเยี่ยงทาส⁵ ดังกล่าว มาตรา 2 ในกติกาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ หมายเลข 29 ห้ามมิให้มีการใช้แรงงานเกณฑ์หรือบังคับ โดยให้คำจำกัดความของแรงงานบังคับว่าคือ “งานหรือการบริการใดๆที่บีบบังคับเอาจากบุคคลภายใต้การคุกคามด้วยการลงโทษ และเป็นงานซึ่งบุคคลนั้นมิได้เสนอตัวทำด้วยความสมัครใจ” และในมาตรา 4 ระบุว่า “ผู้มีอำนาจที่ก่อปรด้วยคุณสมบัติยอมไม่กำหนดให้มีหรืออนุญาต ให้มีการใช้แรงงานเกณฑ์หรือบังคับ เพื่อประโยชน์ของปัจเจกบุคคล บริษัทหรือสมาคมใดๆ”

ผู้ถูกค้า หมายถึงบุคคลที่ถูกจัดหา ถูกข่มขู่ ล้อเลียน ถูกซื้อ-ขาย ถูกส่ง-รับหรือถูกกักตัว ตามที่ระบุไว้ใน *การค้ำมนุษย์* ข้างต้นรวมถึงเด็ก (ตามคำจำกัดความและสอดคล้องกับหลักการในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก) ไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

ข้อคิดเห็น คำจำกัดความได้แยกแยะความแตกต่างระหว่างผู้ใหญ่ที่สมัครใจเดินทาง (ภายในหรือข้ามพรมแดน) ซึ่งทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับประเภทและสภาพของงานหรือการบริการที่ตนจะต้องทำกับผู้ใหญ่ที่ไม่ยินยอมเลยหรือยินยอม แต่การยินยอมนั้นไม่ว่าจะแสดงออกเพียงน้อยหรือเด่นชัดถือเป็นโมฆะ เนื่องจากมีการหลอกลวง การบังคับหรือใช้หนี้สินผูกมัด คำจำกัดความนี้ให้ความเคารพต่อสิทธิของผู้ใหญ่ที่จะตัดสินใจในชีวิตตนเอง รวมถึงตัดสินใจว่าการทำงานภายใต้สภาพของการถูกแสวงหาประโยชน์และการปฏิบัติที่มีขบนั้นเป็นสิ่งพึงปรารถนากว่าทางเลือกอื่น ๆ ที่มี อย่างไรก็ตาม แม้ในกรณีที่ผู้เป็นแรงงานอพยพทราบว่า ประเภทของงานที่ตนต้องไปทำนั้นยากลำบากและอันตราย เขาเหล่านั้นก็มักจะตกเป็นเหยื่อผู้ถูกค้า เนื่องจากนักค้ามนุษย์มักจะยึดหนังสือเดินทาง ใช้กำลังบังคับที่จะกักขังตัวไว้หรือไม่ก็กีดกันไม่ให้ได้รับเสรีภาพในการเลือกและการเคลื่อนย้าย

ในสถานการณ์ที่สภาพการทำงานไม่ได้เลวร้ายไปกว่าที่คนงานคาดคิดไว้ และคนงานไม่ถูกลิดรอนเสรีภาพในการเลือกหรือการเคลื่อนย้าย ผู้ละเมิดหรือผู้แสวงหาประโยชน์ยังคงต้องรับผิดชอบต่อความผิดทางอาญาอื่นๆ เช่น การประทุษร้าย การกักตัวโดยผิดกฎหมาย และการใช้แรงงานโดยมิชอบ และยังคงต้องรับผิดชอบต่อความผิดทางแพ่งและทางการบริหารอีกด้วย การยินยอมทำงานในสภาพดังกล่าวไม่ถือเป็นข้อแก้ตัวที่จะทำให้ผู้ละเมิดหรือผู้แสวงหาประโยชน์หลุดพ้นจากผลบังคับใช้สูงสุดของกฎหมายภายในประเทศที่ห้ามมิให้มีการปฏิบัติดังกล่าว

สุดท้าย คำจำกัดความนี้ตระหนักว่าเด็กจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ และการยินยอมไม่อาจนำมาใช้เป็นคำแก้ตัวในข้อกล่าวหากรณีการค้าเด็ก

นักค้ามนุษย์ หมายถึงบุคคลหรือพฤติกรรมที่มีเจตนาที่จะกระทำสมคบคิด หรือยินยอมให้เกิดการกระทำตามที่ระบุไว้ในคำว่า *การค้ามนุษย์* ข้างต้น

ข้อคิดเห็น คำจำกัดความนี้มีจุดประสงค์ที่จะลงโทษเฉพาะบุคคลหรือพฤติกรรมที่มีการรู้เห็นเป็นใจเป็นสำคัญรวมถึงบุคคลและพฤติกรรมที่จิตใจจะละเลยเพิกเฉย และการเพิกเฉยนั้นมีส่วนส่งเสริมต่อกระบวนการค้ามนุษย์ คำจำกัดความนี้ไม่รวมเอาบุคคลหรือพฤติกรรมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์โดยไม่รู้ตัว (และเมื่อไม่มีเหตุผลให้สงสัยว่ามีการค้ามนุษย์เกิดขึ้น) เช่น คนขับรถแท็กซี่หรือเจ้าของโรงแรม

2 ความรับผิดชอบของรัฐ

ตามที่ได้อธิบายไว้ในบทนำ รัฐทุกรัฐมีภาระหน้าที่ที่จะต้องตระหนักถึงและให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลทั้งปวงตามหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตลอดจนกติกาสหประชาชาติระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลภายในอาณาเขตของตน และต้องเอื้อให้บุคคลเหล่านั้นบรรลุซึ่งสิทธิของตนเอง ทั้งนี้รวมถึงความคิดที่ว่า รัฐไม่เพียงแต่มีภาระหน้าที่ที่จะต้องเคารพและคุ้มครองเท่านั้น หากยังจะต้องจัดให้มีเครื่องมือ (รวมถึงข้อมูลข่าวสาร กำลังบุคคลากรทางกฎหมายและโครงสร้าง) ที่จะเป็นหลักประกันในการบรรลุซึ่งสิทธิของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นการตระหนักถึงและส่งเสริมภาระหน้าที่ดังกล่าว รัฐทุกรัฐพึงรับรองและ/

หรือนำกฎหมายไปปฏิบัติและพึงทบทวนวิเคราะห์กฎหมายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และมีประสิทธิภาพที่จะจัดการค้ามนุษย์ให้หมดไป ขณะเดียวกันก็ปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายทุกคน⁶ ตามมาตรฐานฉบับนี้ รัฐพึงปฏิบัติดังต่อไปนี้

หลักการไม่เลือกปฏิบัติ

1. พึงให้ความมั่นใจว่าผู้เสียหายจะไม่ถูกเลือกปฏิบัติทั้งในทางกฎหมายและทางปฏิบัติอันเป็นผลมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ การเลือกถือพฤติกรรมทางเพศ (sexual orientation) อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นๆ ความเชื่อหรือการปฏิบัติทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์หรือพื้นฐานทางสังคม ทักษะทางภาษา ชาติกำเนิดหรือสถานภาพอื่นๆ⁷ รวมทั้งสถานภาพของการตกเป็นผู้เสียหายหรือการที่เคยทำงานในธุรกิจบริการทางเพศ
2. ยุติการบังคับใช้และยกเลิกมาตรการทุกอย่างที่มุ่งกีดกันขัดขวาง การย้ายถิ่นโดยสมัครใจของพลเมืองหรือผู้อยู่อาศัยตามกฎหมายภายในประเทศที่ตนพำนักอยู่⁸ หรือการเดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกประเทศ บนเหตุผลที่ว่าพลเมืองหรือผู้อยู่อาศัยนั้นอาจกลายเป็น อาจเป็น หรือเคยเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์⁹

ข้อคิดเห็น โดยทั่วไปการคำหาญเป็นผลจากการนำการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงมาเชื่อมโยงกับความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะหรือความประพฤติของผู้หญิงที่ มาจากเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ กลุ่มหรือชนชั้นที่ด้อยโอกาสหรือที่อยู่ตามชายขอบของสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มาตรการต่อต้านการค้าหาญ จะต้องไม่ลิดรอนสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงคนใด โดยอ้างเรื่อง *การคุ้มครอง* ผู้หญิงจากอันตราย เพราะหลักแห่งการไม่เลือกปฏิบัติและ แนวทางสิทธิมนุษยชนสากลถือเป็นสิ่งสำคัญและ

จะทำให้เสื่อมเสียมิได้ รัฐมีหน้าที่ที่จะให้ความมั่นใจว่ามีการให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและ สิทธิตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการใช้และตีความกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

การปฏิบัติที่ค้ำประกันความปลอดภัยและความยุติธรรม

3. รัฐพึงให้ความมั่นใจว่า

ก. ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะติดต่อกับสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศที่ตนเป็นพลเมืองอยู่ หรือกรณีที่ไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุล ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะติดต่อกับผู้แทนทางการทูตของรัฐผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบผลประโยชน์ของประเทศนั้นๆ หรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ระดับชาติหรือระหว่างประเทศผู้ที่มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองบุคคลเหล่านั้น¹⁰ และ

ข. ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะติดต่อกับองค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือและ/หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้เสียหาย¹¹

4. รัฐพึงให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายและพยาน โดยค้ำประกันความปลอดภัยและบูรณภาพแห่งร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายหรือพยานเหนือกว่าประโยชน์ในการดำเนินคดี รวมถึง

ก. ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินคดีทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็คดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นๆ รัฐพึงหามาตรการที่จะคุ้มครองผู้เสียหายจากการถูกคุกคาม ถูกข่มขู่ หรือแค้น โดยนักค้ามนุษย์และสมัครพรรคพวก รวมทั้งการแค้น โดยบุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจ และในกรณีที่จำเป็นพึงให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนของผู้ถูกค้าในลักษณะเดียวกัน¹²

ข. ให้ผู้เสียหายเปลี่ยนเอกสารแสดงตัวในกรณีที่จำเป็น

ค. ค้ำประกันความปลอดภัยของผู้เสียหาย รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนในกรณีที่ต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการจับกุม กักขังหรือเงื่อนไขการปล่อยตัว นักค้ามนุษย์ และต้องแจ้งให้ผู้ถูกค้าทราบก่อนที่จะมีการปล่อยตัว นักค้ามนุษย์ผู้ถูกจับกุมขัง หรือ ผู้ถูกตัดสินว่ามีความผิดในข้อหาการค้ามนุษย์หรือผู้บังคับใช้หรือแสวงหาประโยชน์จากผู้ถูกค้า¹³

5. พึงจัดให้ผู้ถูกค้าและผู้ที่เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (เช่น แรงงานอพยพผิดกฎหมายที่ถูกคุมขัง) ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและกระบวนการทางกฎหมาย เพื่อเรียกร้องค่าสินไหม ค่าชดเชยความเสียหายและค่าฟื้นฟูบำบัดสภาพร่างกายและจิตใจอันเป็นผลมาจากการถูกค้า¹⁴

6. รัฐต้องไม่จับกุม คุมขัง หรือฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้เสียหายในข้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ รวมทั้งความผิดเนื่องจากการเข้าเมืองผิดกฎหมาย (และไม่มีใบอนุญาตทำงาน) การเข้าซักรับเงิน การค้าประเวณี การพำนักในประเทศอย่างผิดกฎหมาย และ/หรือการใช้เอกสารเดินทางที่ปลอมแปลงขึ้น และต้องไม่กักตัวผู้เสียหายไว้ในสถานกักกัน คุก หรือเรือนจำไม่ว่าเวลาใด ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินคดีทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็คดีแพ่ง คดีอาญาหรืออื่นๆ¹⁵

7. ห้ามมิให้มีการเปิดเผยชื่อผู้เสียหายที่ทำงานในธุรกิจบริการทางเพศต่อสาธารณะ และ/หรือห้ามมิให้บุคคลใดนำประวัติของผู้เสียหายไปใช้ อันจะก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือเป็นอันตรายต่อผู้เสียหาย สมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนไม่ว่าในกรณีใดๆ โดยเฉพาะเมื่อค้ำประกันสิทธิและเสรีภาพในการเดินทาง การสมรส หรือการสมัครงานเพื่อหารายได้ของผู้เสียหาย¹⁶

8. ในกรณีที่เป็ไปได้ พึงจัดตั้งหน่วยตำรวจหรืออัยการที่มีความชำนาญเฉพาะ และอบรมให้เข้าใจการจัดการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ซึ่งมีความซับซ้อน มีมิติเรื่องหญิง-ชาย และต้องมีความเข้าใจต่อสถานภาพของผู้เสียหาย¹⁷

ข้อคิดเห็น บทบัญญัติข้างต้นและบทบัญญัติอื่น ๆ มีจุดประสงค์ที่จะให้ความมั่นใจว่า ผู้เสียหายจะไม่ถูกปฏิบัติเยี่ยงอาชญากร แต่ได้รับการปฏิบัติในฐานะของผู้เสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง เมื่อเร็ว ๆ นี้ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐ “ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือหญิงที่ถูกกระทำทารุณที่จะยื่นฟ้องและให้มีการติดตามการฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างเป็นทางการ¹⁸ บทบัญญัติเหล่านี้มุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวและเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการดำเนินคดีที่จะสำเร็จผลได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่ารัฐส่วนมากยังคงปฏิบัติต่อผู้เสียหายในฐานะคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและเป็นอาชญากร” จึงทำให้ผู้เสียหายนั้นต้องถูกซ้ำเติมอีกครั้ง

นโยบายที่รัฐส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่นั้น แสดงให้เห็นอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ผู้เสียหายไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพราะการแจ้งความอาจนำมาซึ่งการจับกุม คุมขังและ/หรือขับออกจากประเทศ การตัดสินใจตั้งข้อหาอาจส่งผลร้ายแรงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านความปลอดภัย เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงที่บุคคลนั้นหรือสมาชิกในครอบครัวจะถูกแกแค้น (โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นกระบวนการอาชญากรรม) และในด้านความหวังในอนาคตเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงที่บุคคลนั้นต้องเสียมเสียดจากรอคอยการเปิดเผยข้อกล่าวหา ถูกสังหารหรือถูกคุกคามรั้งความจากเจ้าหน้าที่รัฐ

เพื่อให้การดำเนินคดีต่อนักค้ามนุษย์บังเกิดผลสำเร็จ รัฐต้องนำกฎหมายและนโยบายที่จะบรรเทาความกลัวที่ผู้ถูกค้าส่วนใหญ่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐและกฎหมาย มาปฏิบัติ และต้องจัดให้มีสิ่งจูงใจที่จะทำให้ผู้ถูกค้ากล้าขอความช่วยเหลือ กล้าไปแจ้งความกับ

เจ้าหน้าที่รัฐ และไปให้การเป็นพยานในคดีหากผู้ที่มีความประสงค์หนึ่ง ไม่ควรให้มีการบันทึกชื่อผู้เสียหายในศาลหรือในเอกสารสาธารณะใดๆ ทั้งสิ้นอีกทั้งไม่ควรเปิดเผยชื่อสกุลของผู้เสียหายรวมทั้งสมาชิกในครอบครัวต่อสื่อมวลชนหรือสาธารณชนโดยปราศจากการยินยอมจากผู้เสียหาย

สิทธิที่จะได้รับความยุติธรรม

9. รัฐพึงกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ความมั่นใจแก่ผู้เสียหาย โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพการเข้าเมืองหรืองานที่ทำว่าถูกหรือผิดกฎหมาย (เช่น การร่อนขอทาน หรืองานบริการทางเพศ) ว่าตนมีสิทธิที่จะฟ้องคดีอาญาต่อนักค้ามนุษย์และบุคคลอื่น ๆ ที่แสวงหาประโยชน์หรือใช้แรงงานโดยมิชอบจากตน ในกรณีที่นักค้ามนุษย์เป็นผู้ได้รับความคุ้มครองจากการทูดรัฐพึงใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะทำให้ความคุ้มครองนั้นถูกยกเว้น หรืออีกทางหนึ่งคือขับนักการทูตนั้นออกไป นอกจากนี้ รัฐพึงจัดหากลไกที่จะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในเวลาอันควร ถึงสิทธิในการขอให้มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในรูปแบบต่าง ๆ¹⁹

10. รัฐพึงจัดหาล่ามแปลภาษาที่มีคุณวุฒิและความสามารถและตัวแทนทางกฎหมายให้แก่ผู้ถูกค้าทั้งก่อนและระหว่างการดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญาหรือคดีทางการบริหารปกครองอื่น ๆ ที่ผู้เสียหายทำหน้าที่เป็นพยาน เป็นผู้ร้องทุกข์ เป็นจำเลยหรืออื่น ๆ และพึงจัดให้ผู้ถูกค้าได้รับสำเนาเอกสารหรือบันทึกสำนวนคดีทั้งหมดเป็นภาษาของตน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ผู้เสียหายกับจำเลยควรมีล่ามแปลภาษาและตัวแทนทางกฎหมายคนละคนกัน หากผู้เสียหายไม่สามารถจ้างล่ามกับตัวแทนทางกฎหมายได้ รัฐต้องเป็นผู้จัดหาให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ²⁰

11. พึงตระหนักว่าการค้ามนุษย์เป็นเพียงหนึ่งในความผิดทางอาญาที่กระทำต่อผู้เสียหาย²¹ นอกจากตั้งข้อหาจำเลยด้วยความผิดทางอาญาเรื่องการค้ามนุษย์แล้ว รัฐควรพิจารณาที่จะตั้งข้อหาความผิดอื่นๆ เช่น

- ก. การข่มขืน การประทุษร้ายทางเพศและอื่นๆ (รวมทั้งแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงการฆาตกรรม การบังคับตั้งครรภ์และ ทำแท้ง) และการลักพาตัว²²
- ข. การทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณหรือเสื่อมทราม²³
- ค. การทำให้ตกเป็นทาสหรือการปฏิบัติเยี่ยงทาส การทำให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม การใช้แรงงานเกณฑ์หรือบังคับ²⁴
- ง. การใช้ภาระหนี้สินผูกมัด²⁵
- จ. การแต่งงานที่ถูกบังคับ การทำแท้งที่ถูกบังคับ การตั้งครรภ์ที่ถูกบังคับ²⁶

12. พึงให้ความมั่นใจว่าการพิจารณาคดีจะไม่เป็นอันตรายหรือสร้างความเสียหายต่อสิทธิของผู้ถูกค้าและต้องเป็นไปเพื่อความปลอดภัยทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายและพยาน²⁷ อย่างน้อยที่สุด รัฐพึงให้ความมั่นใจว่า

- ก. ภาวระับผิดชอบในการพิสูจน์หลักฐานเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์ทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณาคดีต้องตกอยู่กับฝ่ายอัยการมิใช่ฝ่ายผู้เสียหาย²⁸
- ข. อัยการพึงเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อยหนึ่งคนมาให้ปากคำเกี่ยวกับสาเหตุและผลของการค้ามนุษย์และผลกระทบที่มีต่อเหยื่อ หรือต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวในการเตรียมการดำเนินคดีทางอาญา²⁹
- ค. พึงใช้วิธีสืบสวน สืบค้น รวบรวมและตีความพยานหลักฐานที่จะเป็นการก้าวข้ามสิทธิส่วนบุคคลให้น้อยที่สุด และไม่ทำให้ผู้เสียหายเสื่อมเสียศักดิ์ศรีหรือแสดงอคติต่อเพศ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ควรใช้ประวัติส่วนตัว หรือ ความประพฤติที่ถูกกล่าวหา หรืออาชีพในปัจจุบัน หรือในอดีตมาต่อต้านผู้เสียหาย หรือยกเอาข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นเหตุผลในการตัดสินคดีของผู้เสียหายที่จะร้องทุกข์ หรือในการตัดสินใจที่จะไม่ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา³⁰

ง. ต้องไม่อนุญาตให้จำเลยใช้ประวัติส่วนตัว หรือ ความประพฤติที่ถูกกล่าวหา หรืออาชีพในปัจจุบันหรือในอดีต (เช่น เป็นหญิงบริการหรือคนรับใช้ในบ้าน) ของผู้ถูกค้ามาเป็นพยานเพื่อแก้ต่างให้ตัวเอง³¹

- จ. หลังจากได้พิจารณาถึงสภาพการณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบ และได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือพยานแล้ว³² ผู้เสียหายที่ถูกกระทำและเป็นประจักษ์พยานของการทารุณทางเพศควรได้รับอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานเป็นการลับหรืออาศัยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์พิเศษ อื่นๆ
- ฉ. ผู้เสียหายควรได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทของตน และรับทราบขอบเขตระยะเวลาความคืบหน้าของคดีตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดี³³
- ช. ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะแสดงความเห็นและความวิตกกังวล และยอมได้รับการพิจารณาตามขั้นตอนที่เหมาะสมของการดำเนินคดี ในกรณีที่จะกระทบกระเทือนผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้เสียหาย ทั้งนี้โดยปราศจากอคติต่อผู้ถูกกล่าวหาและสอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแห่งชาติที่ปฏิบัติอยู่³⁴

13. ในกรณีที่ผู้เสียหายตกเป็นจำเลยในคดีอาญา รัฐพึงให้ความมั่นใจว่า

- ก. ผู้ถูกค้าสามารถใช้การถูกข่มขู่หรือถูกบังคับมาเป็นข้อแก้ต่างและใช้พยานหลักฐานเหล่านี้มาเป็นปัจจัยในการพิจารณาลดหย่อนโทษ กรณีที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด³⁵
- ข. กรณีที่ผู้เสียหายตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดทางอาญาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงการฆาตกรรม ผู้เสียหายย่อมได้รับโอกาสที่แก้ต่างว่าเป็นการป้องกันตัวและสามารถแสดงพยานหลักฐานที่ตนถูกค้าได้ และใช้พยานหลักฐานเหล่านี้มาเป็นปัจจัยในการพิจารณาลดหย่อนโทษ ในกรณีที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด³⁶
- ค. กรณีที่ผู้เสียหายเป็นแรงงานอพยพ การพิจารณาคดีในศาลย่อมกระทำตามมาตรฐานนี้ และสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 5 แห่งอนุสัญญาเวียนนา

ว่าด้วยกงสุลสัมพันธ (the Vienna Convention on Consular Relations) และในมาตรา 16-19 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิเป็นแรงงานอพยพและในครอบครัว (ICPRMW) รัฐที่ให้การช่วยเหลือประชาชนของตนภายใต้อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกงสุลสัมพันธ พึงกระทำทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับความเห็นและเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย

ข้อคิดเห็น การปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ต้องพุ่งเป้าไปที่ตัวผู้กระทำผิด หากผู้ถูกค้ำ บ่อยครั้งผู้ถูกค้ำเห็นคติคือผู้ถูกค้ำแทนที่จะเป็นผู้กระทำผิดจึงเท่ากับเป็นการทำลายความเชื่อของผู้ถูกค้ำต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทางกฎหมายที่จะนำมาซึ่งความยุติธรรม กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์มักจะทำให้ความสำคัญกับเรื่องการย้ายถิ่นอย่างผิดกฎหมายและการดำเนินคดีทางอาญามากกว่าจะคำนึงถึงสิทธิและความต้องการที่แท้จริงของผู้ถูกค้ำและมักจะถูกรัฐนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปราบปรามลงโทษตั้งข้อหาผู้ถูกค้ำให้เป็นอาชญากรและทำให้ผู้ถูกค้ำตกอยู่ในฐานะที่ลำบากและเสียเปรียบและยังเป็นการปฏิเสธสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของคนเหล่านั้นอีกด้วย

เมื่อกฎหมายเจาะจงอาชีพตามแบบฉบับของ *เทศหญิง* ก็มักจะมีลักษณะปกป้องและกีดกันผู้หญิงจากการตัดสินใจในลักษณะเดียวกับที่ผู้ใหญ่เพศชายสามารถทำได้ ยกตัวอย่าง กฎหมายต่อต้านการค้ำมนุษย์อาจห้ามมิให้ผู้หญิงย้ายถิ่นเพื่อไปประกอบอาชีพ จึงเท่ากับเป็นการผลักดันให้ผู้หญิงตกไปอยู่ในมือของนักค้ำมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้หญิงจำนวนมากไม่กล้าไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากการเลือกปฏิบัติต่อแรงงานอพยพที่เป็นหญิง โดยเฉพาะผู้หญิงที่ทำงานในธุรกิจบริการทางเพศ ตำรวจและอัยการในหลายประเทศได้แสดงพฤติกรรมที่ทำลายความเชื่อถือศรัทธาของผู้ถูกค้ำมนุษย์ที่เป็นผู้หญิง และจัดผู้หญิงเหล่านี้ว่าเป็นกลุ่มหญิง *มีราย* หรือ

ชั้นต่ำ จึงไม่สมควรได้รับการเคารพในสิทธิมนุษยชน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ถูกค้ำ ให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำหน้าที่เป็นพยาน และต้องให้ความมั่นใจว่าผู้ถูกค้ำจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ได้รับความปลอดภัย และเคารพในเกียรติศักดิ์ศรีจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิที่จะได้รับการดำเนินคดีที่เป็นการลับและการชดใช้ความเสียหาย

14. รัฐพึงกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ความมั่นใจว่าผู้เสียหายทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพการเข้าเมืองหรืองานที่ทำว่าถูกหรือผิดกฎหมาย (เช่น การเร่ร่อนขอทาน หรืองานบริการทางเพศ) มีสิทธิที่จะดำเนินคดีทางแพ่งหรืออื่น ๆ ต่อนักค้ำมนุษย์ หรือบุคคลอื่น (รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือในบางกรณี บุคคลที่ได้รับเอกสิทธิ์ทางการทูต) ที่เคยแสวงหาประโยชน์หรือกระทำการอันมิชอบต่อบุคคลนั้น และย่อมมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าสินไหมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (รวมทั้งค่าจ้างที่ติดค้าง) และได้รับการชดใช้ความเสียหายและการฟื้นฟูสภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจ³⁷ การชดใช้ความเสียหายที่ไม่ใช่ค่าจ้าง และการฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจจะต้องเหมาะสมกับสัดส่วนของความรุนแรงจากการถูกละเมิด และความเสียหายที่ได้รับ

15. รัฐพึงทำการยึดทรัพย์สินของนักค้ำมนุษย์ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดและจัดสรรทรัพย์สินนั้นเพื่อจ่ายเป็นค่าสินไหมทดแทน (เช่น ค่าจ้างที่ติดค้าง) ค่าความเสียหายและค่าฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้แก่ผู้ถูกค้ำตามคำสั่งศาล

16. พึงให้ความมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง หากได้รับคำร้องขอจากผู้เสียหายและ/หรือตัวแทนทางกฎหมาย ต้องจัดหาเอกสารและข้อมูลทุกอย่างที่มีในครอบครองหรือที่สามารถจัดหามาได้ให้แก่ผู้ร้องขอ ทั้งนี้ต้องเป็นสิ่งที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเรียกร้องเงินค่าเสียหาย รวมทั้งค่าสินไหม ค่าชดใช้ความเสียหายและการฟื้นฟูสภาพ

ข้อคิดเห็น การคำนึงถึงผลกระทบอย่างร้ายแรงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และเศรษฐกิจต่อผู้ถูกค้า ครอบครัวและเพื่อน ซึ่งผลกระทบดังกล่าวไม่อาจแก้ไขเยียวยาได้ด้วยการสืบสวนและดำเนินคดีทางอาญากับผู้กระทำผิด การช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างพอเพียงตลอดจน การชดเชยค่าเสียหายทางการเงินไม่เพียงเป็นปัจจัยที่จะช่วยจัดบัดเป่า และเยียวยาความเสียหายที่ได้รับเท่านั้น หากยังเป็นเสมือนเครื่องป้องกันขัดขวางนักค้ามนุษย์ด้วยการเพิ่มความสำคัญให้กับผู้เสียหายด้วย ขณะที่การละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายส่วนใหญ่ยังคงอยู่นอกขอบข่ายความสนใจระดับประเทศและระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี ในช่วงปีที่ผ่านมา ความจำเป็นที่จะต้องใส่ใจในเรื่องสิทธิของผู้เสียหาย เฉพาะอย่างยิ่งสิทธิที่จะได้รับการชดเชยค่าเสียหาย เป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นสิ่งจำเป็นตามกระบวนการยุติธรรม แนวโน้มนี้ได้แสดงเป็นตัวอย่างไว้โดยหลักสิทธิมนุษยชนที่อ้างถึงในหมายเหตุที่ 34

สถานภาพผู้มีถิ่นพำนัก

17. รัฐพึงป้องกันการส่งกลับอย่างรีบด่วนด้วยการระงับการเนรเทศตัวผู้เสียหายและจัดให้ผู้เสียหายได้รับสถานภาพผู้มีถิ่นพำนัก(รวมทั้งสิทธิในการทำงาน) เป็นเวลา 6 เดือน โดยในระหว่างนั้น ผู้เสียหายสามารถตัดสินใจว่าจะฟ้องดำเนินคดีแพ่งหรือเป็นพยานในคดีอาญาต่อนักค้ามนุษย์หรือไม่³⁸ ไม่ว่าผู้เสียหายจะตัดสินใจฟ้องดำเนินคดีแพ่งหรือเป็นพยานในคดีอาญาหรือทั้งสองคดีก็ตาม รัฐพึงจัดให้ผู้เสียหายได้รับสถานภาพผู้มีถิ่นพำนัก (รวมทั้งสิทธิในการทำงาน)ในระหว่างรอการดำเนินคดีรวมทั้งกรณีที่มีการอุทธรณ์

18. รัฐย่อมไม่เนรเทศผู้เสียหายคนใด หากมีเหตุผลเพียงพอให้เชื่อว่าบุคคลผู้นั้นอาจตกอยู่ในอันตรายจากการถูกระทำทารุณ และการเนรเทศทุกกรณีจะต้องกระทำอย่างสอดคล้องกับตัวบทกฎหมาย³⁹

19. รัฐพึงให้ข้อมูลและโอกาสแก่ผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องขอเป็นผู้มีถิ่นพำนักถาวรภายใต้กฎหมายแห่งชาติและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ในการพิจารณาคำร้องขอลี้ภัยผู้เสียหายย่อมได้รับอนุญาตให้แสดงหลักฐานสนับสนุนคำอ้างว่าการส่งตัวกลับประเทศอาจเป็นภัยร้ายแรงต่อชีวิตของเขาหรือเธอ เช่น เสี่ยงต่อการถูกแก๊งค์โดยนักค้ามนุษย์ ถูกเบียดเบียนหรือคุกคามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ⁴⁰ และรัฐพึงแสวงหาแนวปฏิบัติที่คำนึงถึงการข่มเหง ลงโทษอันเนื่องมาจากเหตุแห่งเพศมาเป็นหลักในการให้ลี้ภัย

20. กรณีที่รัฐปฏิเสธ ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดๆ ที่จะยอมรับการอ้างสิทธิการเป็นพลเมืองของผู้ถูกค้า รัฐพึงพิจารณานบนพื้นฐานความเป็นไปได้ว่าผู้ถูกค้านั้นเกิดและ/หรือใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในประเทศนั้นหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้น ประเทศที่ผู้ถูกค้าอาศัยอยู่ (ไม่ว่าอย่างถูกต้องหรือผิดกฎหมาย) ต้องจัดให้ผู้ถูกค้านั้นได้รับสิทธิและสิทธิพิเศษที่มอบให้กับบุคคลไร้สัญชาติอื่นๆ ที่ระบุไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเกี่ยวกับสถานภาพของบุคคลไร้สัญชาติ

ข้อคิดเห็น ผู้ถูกค้าจำนวนมากหลีกเลี่ยงการไปขอความช่วยเหลือหรือแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเนื่องจากกลัวถูกเนรเทศ หากมองอย่างผิวเผิน การเนรเทศอาจหมายถึงการหนีไปจากสถานการณ์การค้ามนุษย์ แต่ในความเป็นจริงกลับมีความสลับซับซ้อนกว่านั้นมาก บ่อยครั้งผู้เสียหายก็มียุติเงินเพื่อไปจ่ายเป็นค่านายหน้าแก่ผู้จัดหา เธออาจจะหนีทั้งต่อครอบครัวของตนเองและกับบุคคลที่จัดหาเธอในประเทศต้นทาง การเนรเทศจึงหมายถึงการกลับบ้านมือเปล่ากับหนี้สินที่เธอไม่มีวันจะชำระคืนได้ ซ้ำยังปราศจากความหวังในอนาคต หากทราบว่าหญิงนั้นเคยไปทำงานบริการทางเพศ เธอย่อมเสี่ยงต่อการถูกรังเกียจเหยียดหยาม ไม่ว่าจากครอบครัว

ตนเองหรือจากสังคม

ยิ่งไปกว่านั้นเรายังต้องถามกันต่อไปว่าการเนรเทศนั้นหมายถึงการหนีพื้นไปจากกระบวนการอาชญากรรมหรือไม่ ในหลายกรณี ผู้หญิงกลับบ้านเพียงเพื่อจะพบกับนักค้ามนุษย์ที่ไปตัดรอนเพื่อนำตัวเธอกลับไปทันที บ่อยครั้งหากเธอขัดขืนคำสั่งนักค้ามนุษย์ก็ขู่ที่จะบอกครอบครัวของเธอว่าเธอไปทำงานอะไร การเนรเทศในหลายๆกรณี หมายความว่าชะตากรรมของผู้เสียหายต้องตกอยู่ใต้เงื้อมมือของนักค้ามนุษย์อีกครั้ง โดยปราศจากการคุ้มครองป้องกันจากรัฐหรือสังคม ในหลายๆกรณี ผู้เสียหายไม่เพียงแต่กลัวถูกแก้แค้นจากนักค้ามนุษย์เท่านั้นแต่ยังกลัวถูกคุกคามรังควานหรือถูกจับกุมคุมขังจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศของตนอีกด้วย

การที่รัฐสั่งระงับการเนรเทศและให้สถานภาพผู้มีถิ่นพำนักชั่วคราวกับผู้ถูกค้าในระหว่างรอการดำเนินคดีแพ่งหรืออาญา อีกทั้งให้โอกาสที่ยื่นคำร้องขอเป็นผู้อยู่อาศัยถาวรนั้นเป็นการช่วยลดล้างความกลัวของผู้เสียหายที่จะถูกเนรเทศอย่างกระตั้นหัน การปฏิบัตินี้มีข้อดีสองประการ คือ หนึ่ง ผู้เสียหายสามารถจะฟื้นฟูสภาพชีวิตของตนได้ และ สอง เป็นการช่วยให้การดำเนินคดีต่อนักค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนให้กำลังใจผู้เสียหายที่จะไปแจ้งความ กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและให้การเป็นพยาน

บริการด้านสุขภาพและอื่น ๆ

21. รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างผู้เสียหาย หน่วยงานผู้รักษากฎหมาย และองค์กรเอกชนที่สามารถช่วยเหลือผู้เสียหาย⁴¹ บุคลากรทุกกลุ่มที่ให้บริการ (ด้านสุขภาพ กฎหมายและอื่น ๆ) ควรได้รับการอบรมให้เข้าใจและตระหนักถึงสิทธิ และความต้องการที่แท้จริงของผู้เสียหายและควรได้รับทราบแนวทางที่จะเป็นหลักประกันในการให้การช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสม⁴²

22. รัฐพึงให้การดูแลรักษาทางการแพทย์และทางจิตใจแก่ผู้เสียหายอย่างพอเพียง, เป็นความลับและอย่างเท่าเทียมกับพลเมืองของประเทศหรือรัฐนั้น⁴³

23. รัฐพึงให้บริการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ โดยเปิดเผยเป็นความลับอย่างเคร่งครัด ยกเว้นในกรณีที่ได้รับการขอร้องจากผู้เข้ารับการตรวจเลือด นอกจากนี้ การตรวจเลือดทุกกรณีจะต้องมีบริการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม ทั้งก่อนและหลังการตรวจและต้องไม่มีการใช้มาตรการลงโทษหรือกีดกันใดๆต่อผู้เสียหายที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ การตรวจเลือดจะต้องทำตามมาตรฐานที่ระบุไว้ใน “รายงานการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยโรคเอดส์กับสิทธิมนุษยชน” (ศูนย์สหประชาชาติเพื่อสิทธิมนุษยชนกับองค์การอนามัยโลก, เจนีวา, กรกฎาคม พ.ศ.2532)

24. ในระหว่างพักอาศัยในสถานภาพผู้มีถิ่นพำนักชั่วคราว รัฐพึงจัดให้มี⁴⁴

- ก) ที่พักอาศัยที่เหมาะสมและปลอดภัย
- ข) บริการด้านสุขภาพและสังคมทุกประเภทที่เป็นบริการของรัฐ
- ค) บริการให้คำปรึกษาด้วยภาษาของผู้เสียหาย
- ง) การช่วยเหลือด้านการเงินที่เพียงพอ
- จ) โอกาสในการประกอบอาชีพ การศึกษาและฝึกอบรม

ข้อคิดเห็น เกือบทุกกรณี เมื่อผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการควบคุมของนักคำมมนุษย์มาได้ ก็จะไม่มีการพักอาศัยหรือช่องทางหารายได้มาเลี้ยงตัว พวกเขาอาจพูดภาษาท้องถิ่นไม่ได้และไม่มีครอบครัวหรือญาติพี่น้องมาดูแลช่วยเหลือในประเทศที่ตนตกค้างอยู่ บ่อยครั้งที่พวกเขาถูกกระทำทารุณทางร่างกาย ทำงานภายใต้สภาพการทำงานที่อันตราย (เช่น ต้องสัมผัสกับสารเคมี) ถูกบังคับให้ทำงานหรือมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันและจำเป็นต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพอย่างเร่งด่วน นอกจากถูกคุมคามทางกายแล้ว พวกเขายังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรงจากการทำทารุณทางร่างกายจิตใจและการถูกฟ้องร้องตั้งข้อหาต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจ ยิ่งไปกว่านั้นโอกาสที่จะได้ทำงานที่ดีก็มักจะเสียไปและ/หรือได้รับผลกระทบหลังจากถูกนำไปค้า ดังนั้นการช่วยเหลือที่เพียงพอ ประกอบกับโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพจะช่วยให้ผู้ถูกค้าสามารถควบคุมดูแลชีวิตและปรับปรุงขนาดของตนได้อีกครั้งหนึ่ง

การส่งกลับและการคืนสู่สังคม

25. เมื่อผู้เสียหายกลับไปยังประเทศเดิม รัฐพึงจัดหาเงินทุนที่จำเป็นต่อการเดินทางกลับ⁴⁵ และในกรณีที่จำเป็นรัฐควรออกหรือให้การช่วยเหลือในการออกเอกสารประจำตัวใหม่

26. รัฐพึงจัดให้มีโครงการช่วยเหลือและสนับสนุนการคืนสู่สังคมแก่ผู้เสียหายที่ต้องการกลับหรือได้กลับไปยังประเทศหรือชุมชนเดิมของตนเพื่อจำกัดขอบเขตของปัญหาในการกลับสู่ชุมชนที่พวกเขาต้องประสบให้น้อยที่สุด การช่วยเหลือในการคืนสู่ชุมชนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำหรับการป้องกันหรือเอาชนะปัญหาอุปสรรคที่ผู้เสียหายได้รับจากการถูกครอบครัวหรือชุมชนปฏิเสธเนื่องจากการที่ไม่สามารถหาอาชีพที่เลี้ยงตัวได้และการถูกคุกคามรังควาญและแกล้งแค้นจากนักคำมมนุษย์และ/หรือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โครงการ

ช่วยเหลือเพื่อคืนสู่สังคมนี้ควรมีทั้งการศึกษา การอบรมเพื่อโอกาสในการทำงานและการช่วยเหลืออื่นๆที่เหมาะสมและไม่ควรตีตราหรือทำให้ผู้เสียหายต้องตกเป็นเหยื่อของสังคมอีก ทุกโครงการที่ทำได้ถือหลักการเก็บเรื่องของผู้เสียหายเป็นความลับ⁴⁶

ข้อคิดเห็น เกือบทุกกรณีผู้ถูกค้าจะถูกนักคำมมนุษย์ตัดช่องทางหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศหรือถิ่นฐาน นอกจากไม่มีเงินแล้วผู้ถูกค้ายังอาจไม่มีเอกสารการเดินทางเพราะนักคำมมนุษย์มักจะยึดหนังสือเดินทางหรือบัตรประชาชนของผู้ถูกค้าไว้ เมื่อไม่มีทั้งเงินและเอกสารยอมเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ถูกค้าจะเดินทางกลับประเทศหรือถิ่นฐานได้ ซึ่งอาจเป็นผลให้ถูกกักตัวไว้ในบ้านพักฉุกเฉินหรือศูนย์กักกัน บ่อยครั้งนานเป็นปีๆและต้องตกอยู่ในสภาพการณ์ที่โหดร้าย ผู้ถูกค้าที่สามารถเดินทางกลับประเทศหรือถิ่นฐานได้ ไม่ว่าจะโดยสมัครใจหรือถูกเนรเทศต้องประสบกับปัญหานานัปการที่ไม่ได้รับโอกาสและการสนับสนุนอย่างเพียงพอทำให้พวกเขาตกอยู่ในภาวะความเสี่ยงสูงที่จะถูกละเมิดสิทธิและแสวงหาประโยชน์รวมทั้งถูกนำไปค้าซ้ำแล้วซ้ำเล่า ดังนั้น การช่วยเหลือเพื่อการกลับคืนสู่สังคม จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะหยุดยั้งวงจรการค้ามนุษย์

ความร่วมมือของรัฐ

27. พึงให้ความร่วมมือโดยผ่านกลไกต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค ระหว่างภูมิภาค และระหว่างประเทศในการพัฒนายุทธศาสตร์และการปฏิบัติงานร่วมกันที่จะป้องกันการค้ามนุษย์รวมทั้งความร่วมมือระหว่างพรมแดนในการดำเนินคดีต่อนักคำมมนุษย์ ตลอดจนการคุ้มครองชีวิตและสิทธิของผู้เสียหาย

28. พึ่งประสานงานการส่งตัวผู้เสียหายกลับภูมิลำเนาเดิมอย่างปลอดภัยและด้วยความสมัครใจ

29. พึ่งสนับสนุนโครงการต่างๆที่ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนถึงสาเหตุและผลกระทบของการค้ามนุษย์รวมทั้งโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรเอกชน

ข้อคิดเห็น ความร่วมมือระหว่างรัฐเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง หากต้องการให้มาตรฐานนี้บังเกิดผลในทางปฏิบัติ การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองจากหลายฝ่าย รัฐต้องแสวงหายุทธศาสตร์ที่ประกอบด้วยระเบียบข้อบังคับในหลายระดับเพื่อต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรมอันซับซ้อนที่ดำเนินการอยู่ทั่วโลก รัฐและองค์กรเอกชนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักค้ามนุษย์จะไม่มีวันค้นพบแหล่งพักพิงอันปลอดภัยได้ทีไหนในโลก การค้ามนุษย์จะไม่มีวันยุติหรือกระทั่งทำให้ลดน้อยลงได้ หากปราศจากความร่วมมือร่วมใจอย่างจริงจัง

ดร.รชนี

1 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights- ICCPR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Cultural and Social Rights-ICESCR)

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณเสื่อมทราม (Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment-CAT)

อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women-CEDAW)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child-CRC)

อนุสัญญาว่าด้วยการเป็นทาส (Slavery Convention SC)และอนุสัญญาเพิ่มเติมเพื่อขจัดการเป็นทาส การค้าทาสและสถาบันหรือการปฏิบัติที่คล้ายกับการเป็นทาส (Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade and Institutions and Practices Similar to Slavery-SCAS)

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้เป็นแรงงานอพยพและสมาชิกในครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of Their Families-ICPRMW) (ยังไม่ประกาศใช้)

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ หมายเลข29 ว่าด้วยแรงงานที่ถูกรับบังคับ (International Labour Organization Conventions No.29 Concerning Forced Labour-ILO No.29) และหมายเลข 105 ว่าด้วยการขจัดแรงงานที่ถูกรับบังคับ (International Labour Organization Conventions No.105 Concerning Abolition of Forced Labour -ILO No.105)

2 ดู ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี, สมัชชาใหญ่, See Declaration on the Elimination of Violence against Women, General Assembly, A/RES/48/104(2/23/94)

3 ดู อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้เป็นแรงงานอพยพและสมาชิกในครอบครัว (ICPRMW) 68.1.

4 องค์การแรงงานระหว่างประเทศยอมรับให้งานบริการทางเพศเป็นแรงงานรูปแบบหนึ่ง *The Sex Sector: The Economic And Social bases of Prostitution in South-*

east Asia, ed. By Lin Lean Lim (ILO 1998). ในทำนองเดียวกัน กลุ่มต่อต้านการค้าทาสระหว่างประเทศได้เสนอให้เปลี่ยนคำจำกัดความจากโสเภณีมาเป็นงานบริการทางเพศเพื่อเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่หญิงบริการจะได้รับสิทธิมนุษยชนและสิทธิด้านแรงงาน *Redefining Prostitution As Sexwork On The International Agenda*, Anti-Slavery International with the participation of Jo Doezema (Network of Sexwork Projects) (July 1997). มาตรฐานนี้รับรองในหลักการเดียวกันและยืนยันว่าสิทธิมนุษยชนของหญิงบริการจะได้รับการคุ้มครองก็ต่อเมื่อมีการยอมรับ การนำไปใช้และการให้การคุ้มครองเช่นเดียวกับที่มีให้กับผู้ใช้แรงงานประเภทอื่นๆเท่านั้น

5 ILO No. 105 มาตรา 1 ระบุให้ทุกรัฐมีหน้าที่ “ปราบปรามและห้ามมิให้มีการใช้แรงงานเกณฑ์หรือบังคับทุกรูปแบบ.....เป็นวิธีในการเกณฑ์หรือใช้แรงงานเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ” ดู UDHR มาตรา 4 กับ ICCPR มาตรา 8 ด้วย

6 บทบัญญัติหลายบทในมาตรฐานฉบับนี้บรรจุอยู่ใน The Hague Ministerial Declaration on European Guidelines for Effective Measures to Prevent and Combat Trafficking in Women for the Purpose of Sexual Exploitation, 24-26 April 1997 ด้วย. ดู ICPRMW ด้วย ซึ่งได้ระบุภาระหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติต่อผู้เป็นแรงงานอพยพไว้โดยละเอียด; Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence Against Women in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice, Annex to General Assembly Resolution A/RES/52/86, ย่อหน้าที่ 9 (2 Feb. 1998) ซึ่งยุทธศาสตร์ตัวอย่าง ดังกล่าวเปรียบเหมือน “แนวทางตัวอย่างที่รัฐควรนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงภายใต้กระบวนการยุติธรรมทางอาญา;...” และปฏิญญาดำเนินการขั้นพื้นฐาน (Declaration of Basic Principles) ด้านความยุติธรรมต่อเหยื่อของอาชญากรรมและการใช้อำนาจในทางมิชอบ, GA res. 40/34 (29 Nov. 1985).

7 UDHR 2; ICCPR 2.1; ICESCR 2.2, 3; CEDAW 1,2,16; CRC 2; ICPRMW 7, 25; Model Strategies 4,5,6(a); Declaration of Basic Principles, มาตราที่ 3

8 UDHR 13.1; ICCPR 12.1

9 UDHR 13.2; ICCPR 12.2-4; CEDAW 15.4; ICPRMW 8.

10 มาตรฐานกฎเกณฑ์ขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษ 38; ICPRMW 23.

11 ยุทธศาสตร์ตัวอย่าง (Model Strategies) 10; ปฏิญญาดำเนินการขั้นพื้นฐาน (Declaration of Basic Principles 14-15)

12 Rome Statute of the International Criminal Court (ICC) 57.3, 64.2, 64.6(e), 68; ICPRMW 16.2; Declaration of Basic Principles 6(d); Model Strategies 6(c), 7(h), 9(h).

13 ดู Model Strategies 7(i), 8(c), 9(b).

14 ICPRMW 16.5-.7; Model Strategies 10(a).

15 ICPRMW 16.4.

16 Model Strategies 7(c).

17 ICC 42.9; Model Strategies 11(f).

18 Model Strategies 16(b).

19 UDHR 8; ICCPR 2.3; ICPRMW 16.2; Declaration of Basic Principles 4-5.

20 ICCPR 14.3; ICPRMW 18.3.

21 Model Strategies 8a, 9(a)(i).

22 UDHR 3; ICCPR 6; CEDAW 2(f), 6 และคำแนะนำที่ 19 ว่าด้วยความรุนแรงต่อผู้หญิง

23 UDHR 5, ICCPR 7; CAT, all, CRC 37(a); ICPRMW 10.

24 UDHR 4, ICCPR 8; SC, all; SCAS, all; ILO Nos.29 and 105,all; CRC 32; ICPRMW 11.

25 SCAS 1(a).

26 UDHR 16.1-2; ICESCR 10.1; ICCPR 23; CEDAW 16; SCAS 1(c).

27 Model Strategies 10(d).

28 UDHR 11.1; ICCPR 14.2; ICPRMW 18.2. “ความรับผิดชอบเบื้องต้นของการไต่สวนคดีตกอยู่กับฝ่ายอัยการ ไม่ใช่กับหญิงผู้ถูกกระทำทารุณ” Model Strategies 7(b).

29 ICC 42.9.

30 ICC 21.3, 54.1(b); Model Strategies 7(d) and 8(b),

31 ICC 21.3, 68.1; Model Strategies 7(d).

32 ICC 68.2; Model Strategies 7(c).

33 ปฏิญญาดำเนินการขั้นพื้นฐาน 6(a).

34 ปฏิญญาดำเนินการขั้นพื้นฐาน 6(b).

35 ดู ICCPR 14.3(d).

36 ดู ICCPR 14.3(d).

37 ICCPR 2.3; ICC 75; ICPRMW 22.6 และ .9, 68.2; ปฏิญญาว่าด้วยหลักการขั้นพื้นฐาน 8-11; ยุทธศาสตร์ตัวอย่าง Model Strategies 10(c); ดู สิทธิที่จะได้รับการชดเชยความเสียหาย เงินค่าสินไหมและการฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจสำหรับเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ร้ายแรง ที่ได้รับการรับรองจากสภาเศรษฐกิจและสังคม, Report of the Economic and Social Council for the year 1998, A/53/3 ย่อหน้า 202; (ฉบับร่าง) Basic Principles and Guidelines on the Right to Reparation for Victims of [Gross]Violations of Human Rights และกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ, คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, องค์การสหประชาชาติ (E/CN.4/1997/104, April 1997), ซึ่งเป็นบรรทัดฐานของการตรวจสอบปัญหาของคณะกรรมการด้วย.

38 ICCPR 13; ICPRMW 22.1-5. ภายใต้กฎหมายของประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้ถูกสงสัยว่าเป็นหรือผู้เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์มีสิทธิที่จะพำนักอยู่ในประเทศเป็นเวลาสามเดือนเพื่อ 'พิจารณาบทพวน' และตัดสินใจว่าจะฟ้องดำเนินคดีกับนักค้ามนุษย์ และเป็นพยานในคดีหรือไม่ หากผู้เสียหายตัดสินใจว่าจะฟ้องคดีอาญา ผู้นั้นย่อมได้รับสิทธิเป็นผู้อยู่อาศัยชั่วคราวในระหว่างการดำเนินคดี รวมทั้งเมื่อมีการอุทธรณ์ และได้รับการช่วยเหลืออื่นๆ(เช่น การประกันสังคม ที่พักอาศัย การดูแลสุขภาพ บริการทางสังคม การช่วยเหลือด้านกฎหมายหรือการให้คำปรึกษา) เทียบเท่ากับสิทธิของพลเมืองของประเทศนั้น Aliens Circular Ch. B17 (1998, rev. 1993 และ 1994), TBV 1996/3. ประเทศเบลเยียมได้รับรองมาตรการที่คล้ายคลึงกันนี้. Ministerial Circular in Monitor Belge (July 1, 1994; Jan. 13, 1997).

39 CAT 3.

40 อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพของผู้ลี้ภัย, 1.2.

41 ยุทธศาสตร์ตัวอย่าง 11, 12.

42 ปฏิญญาว่าด้วยหลักการขั้นพื้นฐาน 16.

43 ICPRMW 28; ปฏิญญาว่าด้วยหลักการขั้นพื้นฐาน 14-15, 16.

44 ยุทธศาสตร์ตัวอย่าง 11(a).

45 ICPRMW 67.1.

46 ICPRMW 67.2.